

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.,
hová a lap szellemirészt illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.

***** Telefont-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 24 K.
Félévre — — — 12 K.
Negyedévre — — — 6 K.
Egy hóra — — — 2 K.
— Egyes szám ára 3 fillér. 1

Hirdetések
A kiadóhivatalban fogadtat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünnep-
napok kivételével mindennap
éjféltől 5 óráig. *****

Nagybecskerek, 1912.

XLI. évfolyam 243. szám.

Szerda, október 23.

A horvát helyzet.

— okt. 23.

Mindennap újra meg újra fölhangza-
nak a hírek, hogy Horvátországban kato-
nai diktatura készül.

Ezeket a híreszteléseket ugyan sem
nálunk sem Horvátországban egyetlen
politikai tényező sem veszi komolyan, de
Horvátországban mind azokban a körök-
ben, melyek az alkotmányos állapotok
visszaállítását és az ország jobb jövőjét a
magyar-horvát kiegyezéshez való hü ra-
gaszkodástól és a monarchia dualisztikus
alakulásától várják, a lehető legrosszabb
benyomást tették. Több horvát lapban,
melyek következetesen az unionista esz-
mét domborítják ki, részint komoly, ré-
szint gúnyos szemrehányásokat emelnek
a radikális közbizalom ellen, mely az
osztrák délszlávokkal, különösen Suster-
sic dr. szlovén klerikálisaival való machi-
nációi által alkalmat adott arra, hogy a
magyar alkotmány és a horvát alkotmá-
nyosság ellen ilyen eklatánsan irányuló
intézkedés hírei fölmerülhettek. Az osz-
trák délszlávoknak és a horvát ellenzék-
nek leplezetlenül dualisztikus célok felé
törekvő akciója kétségtelenül előmoz-
dította a horvát politika kompromittálá-
sát, Cuvaj dr. biztos fölmentését, még ha
katonai diktatura árán történik is, a dél-
szláv ellenzék az első lépésnek tekinti
a dualizmus felé.

Jellemző a belső ellentmondásra, mely
a katonai diktaturáról szóló híresztelé-
seknek alapul szolgál, hogy az összes
bécsi és budapesti lapok, amelyek e híresz-
telést fejtegetik, világosan hangsúlyoz-
zák, hogy ez a rendszerváltozás első sor-
ban a dualisztikus üzemek gátlását cé-
lozná, míg a dualizmus képviselői ellenke-
zőleg, abban a reményben vannak, hogy a
katonai diktatura a magyar-horvát uni-
nizmusnak fog ártani. Ez az ellentmon-
dás maga már okul szolgál arra, hogy a
horvát közvélemény mindezeket a híresz-
teléseket kétkedő mosolylyal fogadja. A
kiegyezésű lapok gúnyolódnak a radiká-
lis közbizalom hiányos előrelátásán, me-
lyek államveszélyes akciókkal oly intéz-
kedést akarnak előidézni, mely végső
elemzésben önmaguk ellen és pártjuk el-
len kellene, hogy irányuljon.

Horvátország összes komoly politiku-

sai megegyeznek abban, hogy katonai
regime útján alkotmányos állapotra való
áttérés még nehezebb volna, mint a mos-
tani komisszáriátusról. Ez a komisszá-
riátus egyáltalában nem magyar erőszak-
rendszer, aminek a délszláv ellenzék a
Lajtán innen és túl állítja. A horvát-szerb
koalíció a jogpárttal egyetértésben az
alkotmányos alapok tagadása és a tarto-
mánygyűlés teljes megbénítása által oly
helyzetet idézett elő, amelyből most Cuvaj
kir. biztosnak kell az utat az alkotmány-
hoz ismét szabaddá tenni. Rémuralomról
beszélni vétek az igazság ellen. Horvát-
országban nyugalom uralkodik. Az igaz-
gatás kitűnő és korrekt és amíg a tarto-
mánygyűlés ki van küszöbölve, a kormány
lelkismeretesen dolgozik minden téren,
hogy a népjólétet megteremtse. Mindenki
meg van elégedve a mostani helyzettel,
mert a pártviszonyok zavarossága elle-
nére a békés fejlődés és pozitív munkát
biztosítja és jellemző, hogy ama számos
deputáció és látogató, ki az audienciákon
a báni palotába özőnlük, nagyon sokszor
hangoztatja azt a kívánságot, hogy kimél-
jék meg a népet új választásoktól, amíg
a nemzeti gyógyulási processzus befejezve
nincs.

A mostani rendszer elleni rosszaka-
ratu vádak kizárólag oly zágrábi körök
információin alapulnak, melyeknek párt-
barátai jórészt bele vannak keverve a
Balkán biztosító-társaság csalási ügyébe
és amelyek az ország és az állam határain
kívül a monarchia közbizalom átalakítására
irányuló akcióban vesznek részt. A katonai
diktaturának ilyen üzemekkel kellene
szembeszállniok, holott a délszláv dualis-
ták éppen a dolgok illetően fordulatába a
legmesszebb menő reményeket helyezik.
Már ez a körülmény maga minden komoly
ember előtt kizárttá teszi, hogy a horvát
politika erre a hamis utra szorítható lenne.

Az új adótörvények. Jól értesült for-
rásból közlik, hogy annak a híreknek,
mintha az új adótörvények 1913 január
1-ére tervezett életbeléptetése elodáztat-
nék, nincs komoly alapja. A törvények
tulnyomó részének végrehajtási utasi-
tásai már ki vannak bocsátva, csupán az
adóreform főpilléreinek, a jövedelmi adó-
nak és a közadók kezelésének végrehajtási
utasításai szenvednek némi késedelmet.

Küzdelem a tüdővész ellen.

— Felhívás adakozásra. —

Nagybecskerek, okt. 23.

A Torontálvármegyei Tüdővészelle-
nes Egyesület elnöksége a közeledő ha-
lottak napja alkalmából a következő fel-
hívást intézi a vármegye közönségéhez:

Felhívás.

Közeledik a halottak napja, amikor
minden élő lélek magába merül, minden
szív megdobban a pusztulás, az enyészet
gondolatára.

És elzarándokolunk a halottak birodalmába,
a temetőbe halottainkhoz, hogy
egy-egy koszorúval vagy csak egy-egy
virágszállal is megemlékezzünk róluk s
kiengeszteljük a nagy Enyészetet, a ha-
lált, amely sok szerettünket elragadta,
hogy kegyelmes legyen irántunk és élő
szeretteink iránt.

És ha végigmegyünk a temetők sir-
halmi között, tudjuk, hogy sokan vannak
ott, akik életük virágjában törtek le, aki-
ket alattomos kór védtelenül megtámadott
s levonszolt a föld mélyébe.

De mikor halottainkra gondolunk, ne
feledkezzünk meg az élőkéről sem. Sokan,
ezren meg százezren vannak itt közöttünk,
akik fáradtan vonszolják tagjaikat, mint
a halál jelöltjei s azután egyszer csak ők
is hirtelen eltűnnek közülünk.

Ezren és százezren vannak, akik ma
még nagyrésztben védtelenül ki vannak
szolgáltatva a legpusztítóbb kórnak, a
tüdővésznek s ezrével kerülnek évenként
a föld alá, hogy elveszenek a munkál-
kodó társadalom sorából és szeretteik
köréből.

Pedig az a sok-sok ezer ember, akit a
tüdővész évenként a sirba visz, jórészt
megmenthető, ha az élő, az egészséges tár-
sadalom megvédi őket.

Folyik is már a harc a pusztító kór
ellen mindenfelé s az ellene küzdők tá-
borába állt be most a Torontálvármegyei
Tüdővészellenes Egyesület is, hogy védel-
met nyújtson a betegeknek, de legfőképp
pen, hogy védelmet nyújtson az egész-
ségeseknek a járvány ellen.

Minden harcnak fő eszköze az anyagi
erő. A védelemre, az egészségesek meg-
óvására, a betegség megelőzésére, amelyre
az egyesület szervezkedett, pénz kell s ezt
a pénzt, az anyagi erőt az egészséges tár-
sadalomnak kell nyújtani. Hiszen magát
védi meg, az élőket, magunkat és szeret-
teinket, akikről nem tudjuk, hogyha véd-
telenül maradnak, nem lesznek-e szintén
azok között a temetőben, akik korán le-
törve a föld alá kerültek.

A halottak napján tehát gondoljunk
az élőkre. Járuljon néhány fillérrel min-
denki a védekezéshez, amelyet a Torontál-
vármegyei Tüdővészellenes Egyesület
szervez s a halottak napján hadd lobog-
jon kevesebb gyertyaláng a sírokon és
annál nagyobb fényesség az élőkre.

A Torontálvármegyei Tüdővészellenes
Egyesület csupán Torontálvármegye né-
pét igyekszik védeni, mert így közvetle-
nül és hatásosabban vehet részt az általá-
nos harcban. A küzdelem így több ered-
ményt érhet el, mert az erők egy területre

Eredeti Sack-féle ekék

Gyári árakban kaphatók:

1067—x.21

Braun Árminnál Nagybecskerekben és fiókjánál Pancsován.

Allandóan raktáron: Kétvasu eke, gyári jel: Z. H. 6. R. és Z. H. 6. R. B. Háromvasu eke, gyári jel: E. H. 3.

gyültek össze s nem forgácsolódna szét és így biztosabb az eredmény.

Halottak napján tehát adjuk filléreinket a Torontálvármegyei Tüdővészellenes Egyesületnek, hogy az összegyűlt fillérek növeljék erejét, amelylyel az egészségeket megóvni, a betegséget megelőzni s a betegeket gyógyítani akarja. Így Torontálvármegye lakossága egy nagy, erős szervezetet állíthat az általános harcba a tüdővész ellen.

Emlékezzünk a halottakról, de gondoljunk az élőkre és adakozzunk a Torontálvármegyei Tüdővészellenes Egyesületnek a nagy szent harcra, amelyet itt a vármegyében az élőkért folytat.

Nagybecskerek, 1912 okt. 20.

Jankó Ágoston,
alispán,
a Torontálvármegyei Tüdővészellenes
Egyesület elnöke.

HIREK.

— **A Patronage-egylet ülése.** Tegnap délután 5 órakor tartotta a nagybecskereki Patronage-egylet választmányi ülését. Az ülésen jelen voltak: Alföldy Ede törvényszéki elnök, a Patronage-egylet elnöke, Junker János és dr. Kovács Rókus, az egylet alelnökei, Menczer Lipót az egylet pénztárosa és dr. Balla Emil, az egylet jegyzője. A választmányi tagok közül: Vinczehidny Ernő, Bronts Ernő, Szathmáry Ödön dr., Czenger Nándor, Binder József, Baaden Károly, Büchler Hugó és Bányai Jakab. Az ülésen az elnöki megnyitó után az elnök az április hóban tartott ülés óta kiosztott segélyekről számolt be. Majd jelentést olvasott fel a különböző árvaszékektől kapott értesítések alapján a kiskorúak elhelyezése és segélyezése tárgyában. Ezután Menczer Lipót az egylet pénztárnoka tette meg jelentését a pénztári állományról. Végül kisebb belső ügyeket intéztek el.

— **A nagybecskereki ipari tanfolyamok.** Az állami technológiai iparmúzeum által helyben rendezett ipari tanfolyamokba beiratkoztak: Fehér Ferenc, Jablonszky István és Ferdinandy Mihály kőművesek, továbbá Steigerwald Ferenc cipész.

— **Zászlószentelés Beodrán.** A beodrai iparosok az 1861-ben készült cégmesterek zászlóját felújítják a jelenlegi mesterek gyűjteményéből, mely alkalommal október hó 27-én zászlószentelési ünnepélyt rendeznek. Az ünnep programja: Október 26-ikán este 7 órakor: Gyülekezés Schön Vendel házában. Este fél 8 órakor: Szerenád Karátsonyi Gabriella grófnő zászlóánya tiszteletére. Október 27-én reggel 6 órakor: Riadó. Dél előtt 9 órakor: Gyülekezés a templomban. Dél előtt negyed 10 órakor: Indulás a zászlóanyáért. Dél előtt 10 órakor: Ünnepélyes szentmise és zászlószentelés, utána zászlószeg-beverés. Este fél 8 órakor a Lutyen-féle vendéglő összes helyiségeiben a Nagybecskereki Kath. Legényegylet közreműködésével színi-előadással egybekötött tánemu-latság. A műkedvelői előadás „Ami fön-tart bennünket” című háromfelvonásos társadalmi színművet adják elő Blazsej József rendezése mellett.

— **Felfüggesztett községi önkormányzat.** A belügyminiszter Temesvármegye alispánjának előterjesztésére felfüggesztette Kevevára nagyközség önkormányzati jogát, mivel a község érdekét előmozdító törekvések a képviselőtestület örökös akadékoskodása folytán nem érvényesülhetnek.

— **Gépészek vizsgája.** A gőzgépkezelők és kazánfűtők vizsgálata a Temesvárott szervezett bizottság által 1912. évi november hó 3-án reggel 8 órakor a magy. kir. államvasutak műhelyépületének helyiségében fog megtartatni. A vonatkozó szabályszerűen felszerelt kérvények a m. kir. iparfelügyelőséghez Temesvár (Józsefváros), Küttl-tér 2. sz. címeze legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

— **Vesztett kutyamarás.** Csorba Istvánné helybeli 33 éves asszonyt a napokban megharapta a kutyája a keze fején.

Az asszony bejelentette az esetet a rendőrségen, amely a kutyát lebunkóztatta. Miután az állatorvos megállapította a kutyán a veszélyes, az asszonyt tegnap felszállították a budapesti Pasteur-intézetbe.

— **Cigányzene a ravatal mellett.** Temesvárról írják: Furcsa guszta volt Weber Imre fuvarosnak, aki tegnapelőtt a Gyár városban felakasztotta magát. Webernek az volt az utolsó kívánsága, hogy két napig feküdjön kiterítve s minden éjjel tizenkét órakor jöjjenek el a cigányok a ravatala mellé s adjanak neki éjjeli zenét. Hozzá tartozói eleget tettek utolsó kérésének s tegnapra virradó éjjel pontban éjfélkor fölhangzott a ravatal mellett a halott kedvence nótája. Utolsó kívánsága szerint a temetésen szintén cigányzene játszott.

— **Megszökött gyermekek.** Tajti András ujkiissodai lakos felesége a csendőrségnél bejelentette, hogy első férjétől származó fia, a 15 éves Danesó Antal és a 13 éves Danesó János, kik mindketten Temesvárott inaskodtak, megszöktek munkaadóiktól. Az idősebbik fiu már régebben elsökött és állítólag Dolácson csavarog, a fiatalabb pedig e hó 19-ikén szökött meg Bittenbinder faszobrásztól és Billéden vagy Parácson van, hol beállott kubikos kocsisnak. A csendőrség keresi a két szökevényt s mindkettőt anyjuk kívánságára javítóintézetbe fogják szállítani.

TAJÉKOZTATÓ.

Az *ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár* nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárhoz vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

A *fürdő* (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegylete” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltenek.

November 11. A közig bizottság ülése.

Színház, irodalom.

Heti műsor:

Okt. 23. szerda: Erős láncok.
Okt. 24. esütörtök: Leányvásár.
Okt. 25. péntek: Piktörök (Ujdonság).
Okt. 26. szombat: Gésák.
Okt. 27. vasárnap d. u.: Ingyenélők, este Gésák.

** **Koldusdiák.** A Limonádé ezredes és Csókaszatörüm-féle darabok után, mint valami friss üdítő forrást, úgy élvezte a közönség tegnap este a Koldusdiákot. A színházat zsufolásig megtöltő közönség alig tudott betelni Milöcker remek, örökszép muzsikájával, amely pazar kézzel ontja a színes, gazdag melodákat, amelyekből annyi modern zeneszerző élösködik. Az igazi nemes operett-muzsika, amelyhez kedves, ötletes szöveg párosul, szinte fölvilványozta a közönséget s olyan érdeklődéssel, figyelemmel élvezte a darabot, mintha bemutatón lett volna. Hozzájárult az előadás sikeréhez a társulat játéka is, amely friss és összevágó volt. Csak a harmadik fölvonásban hanyatlott egy kissé az előadás. A kar és zenekar kifogástalanul működött s az egyes szereplők közül nagy tetszéssel honorálta a közönség Sz. Nagy Imre, Mezey Andor, V. Márkus Angela szép énekszámait s élénk elismeréssel kísérté Rónai Imre jóhumoru kormányzó-

ját, Kiss Cecil kedves játékát, valamint Medgyesi Erzsike s Várady Izsó alakításait.

Törvényszék.

§ **A novemberi esküdtzéki tárgyalások.** November 4-ikén kezdődik az idei novemberi esküdtzéki ciklus, amelyre eddig a következő ügyek vannak tárgyalásra kitzúve:

Nov. 4. Perity György törökbecsei lakos szándékos emberölés büntette.

Nov. 5. Eremity Atyim és Paszulyszki Arkadia szerbszentmártoni lakosok rablás büntette.

Nov. 6. Sztojkov Misa melencei lakos szándékos emberölés büntette.

Nov. 7. Molnár Józsefné sz. Muhári Ágnes nagybecskereki lakos házastársan elkövetett szándékos emberölés büntette. nek kísérlete.

§ **A haragosok.** Beszu Mózes nagytárnoki lakos f. é. március hó 23-ikán Nagytárnokon az utcán forgópisztolyból kétszer rálőtt Lazecz Lázár nagytárnoki lakosra. Az egyik golyó célt tévesztett, a másik azonban Lazecz jobb combjába furódott és onnan csak hosszú idő múltán mütét útján volt eltávolítható.

A nagybecskereki kir. ügyészség súlyos testi sértés büntette miatt emelt Beszu Mózes ellen vádat, aki a f. hó 19-én megtartott főtárgyaláson azzal védekezett, hogy Lazecz Lázár már régóta haragosa és a kérdéses alkalommal késsel támadt rá. Ijedtségében jogos védelmében használta a revolverét. A kir. törvényszék a tanúk kihallgatása után az enyhítő körülmények mérlegelésével két hónap fogházra és 120 korona kártérítési összeg megfizetésére ítélte a vádlottat. Az ítéletben a kir. ügyész megnyugodott, ellenben a vádlott és védője, dr. Stern Lázár ügyvéd, felmentés végett felebbezést jelentettek be.

§ **A pálinkázás vége.** Alsóaradi községben, Todity Izidor koresmájában, az elmúlt karácsony első napján Nikin Pál községbeli lakos nagybátyjának Nénin Lázárnak és még többeknek a társaságában ünnepi pálinkázást rendezett. A koresmába betért Adamov Dusan is, akit Nénin Lázár meginvitált, hogy tartson velük és midőn Adamov helyet foglalt az asztalnál, Nénin egy liter pálinkát rendelt. A pálinka hamarosan elfogyott, de elfogyott a vendégzeretet is. Adamov hasztalanul unszolta Nénint újabb pálinkáhozatalra. Nénin kijelentette, hogy ő most már eltávozik. Ebből szóváltás, majd dulakodás keletkezett a vendég és a vendéglátó gazda között. A dulakodásnak Nénin Lázár öccse, Nikin Pál akként vetett véget, hogy kést rántott elő és Adamov Dusánt az állán és a mellén olyan alaposan megszurkálta, hogy Adamov csak hónapok mulva gyógyult ki a sebeitől.

A nagybecskereki kir. törvényszék a tegnapi napon lefolytatott főtárgyaláson súlyos testi sértés büntette miatt hat hónapi börtönrre ítélte Nikin Pált, aki az ítélet ellen felebbezett.

TÁVIRATOK.

A balkáni háború.

Nagy ütközetek. — Véres csata Drinápolynál s a török-görög határon. — A szerbek bevették Pristinát és Novibazárt. A tőzsdé.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) A balkáni harctéren már megindultak az igazi nagy csaták. Drinápolynál nagy török és bolgár hadsereg között folyik véres ütközet, a török-görög határon pedig Ellasszonánál folyik nagy csata a török és görög sereg között. Mind a két helyen rendkívül véres és elkeseredett a harc az ellenfelek között s ez ideig még mindkét helyen folyik a csata. Két

belgrádi távirat a szerbek sikereiről ad hirt, akik állítólag bevették Pristinát és Novibazárt, de ezek a győzelmi hírek nem hitelesek.

A balkáni harctérről érkezett mai jelentéseink a következők:

Nagy esata Drinápolynál.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnap délután érkezett hírek szerint, a bolgárok bevették Drinápoly közelében fekvő Kirkilisszits a bolgár sereg óriási győzelmet aratott a török fölött. Ezt a hirt az éjszaka folyamán azonban határozottan megcáfolták.

Kirkilisszénél, a drinápolyi sikon még egyre tart a harc a török és bolgár seregek között. A harc leirhatatlanul véres és elkeseredett. Több ezer bolgár elesett. Negyvenezer főből álló bolgár sereg ostromolja a sáncokat, de eddig eredménytelenül. Szófiában roppant nagy az izgatottság, mert ezt a harcot döntőnek tartják.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a drinápolyi sikon ma este vagy holnap reggelre nagy ütközetet várnak. Londoni jelentés szerint itt 140 ezer főnyi török sereg áll szemben a bolgárokkal.

Véres ütközetek a görög-török határon.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, Elaszsonánál a török és a görög sereg között véres ütközet folyik. A halottak és sebesültek száma mindkét fél részéről tetemes. A törökök két görög lovas ezredet elfogtak.

A szerbek bevették Pristinát és Novibazárt.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szerbiai Vranjából érkezett jelentés szerint a szerb sereg bevonult Pristinába.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, Zsifkovics tábornok jelenti, hogy a szerb sereg bevette Novibazár városát. Novibazár városa mintegy 15 kilométernyire fekszik a szerb határtól a Raska folyó partján s a novibazári szandsák székhelye. E jelentéseket más oldalról azonban még nem erősítették meg.

Tengeri ütközet előtt. — A törökök Athén ellen.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a török flotta egyesült, hogy az aegéi tengeren ütközetre kényszerítse a görög flottát. A török flotta egy része Athén megtámadására készül.

Az angol hajóraj utja.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Londonból sürgönyzik, az angol hajóraj váratlan parancsra ma a Földközi-tengerre indult. Az angol flotta indulása csak szombatra volt kitűzve s így a váratlan indulás nagy feltűnést kelt.

A tőzsdéről.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ugy a budapesti, mint a bécsi tőzsdén az irányzat lanyha. A déli zárlatkor a vezetőértékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 781, Osztrák Hitel 601, Koronajáradék 84.30, Jelzálog Hitelbank 413, Leszámitoló Bank 505, Hazai Bank 286, Magyar Bank 527, Rima-

murányi 714, Salgótarjáni 708, Közuti Vasut 636, Villamos Vasut 367.

A politikai helyzet.

A horvátországi katonai uralom. — A képviselőház összehívása.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) A kormány ma hivatalosan megcáfolja azt a hirt, hogy Cuvaj horvát bán állását odahagyja. Evvel a cáfolattal megdől az a híresztelés is, hogy Horvátország élére egy honvédtábornok kerül.

A kormány elhatározta, hogy a képviselőházat október 30-ikára, szerdára ülésre hivatja össze.

Ennek az ülésnek egyetlen tárgya lesz az elnöki bejelentéseken kívül a delegációk egybehívásáról szóló királyi kézirat felolvasása. Abból a körülményből, hogy a házelnök evvel az intézkedéssel máig várt, az ellenzék azt a téves következtetést vonta le, hogy a Házat egybehívni nem merik.

Valójában úgy áll azonban a dolog, hogy a kormány, mivel a delegációkat egybehívó királyi kézirat kihirdetésének módja iránt semmiféle törvény nem intézkedik, előbb meg akarta pontosan állapítani, miképpen történt eddigélen ezen királyi kéziratok kihirdetése.

Megállapított, hogy egy ízben a delegációk egybehívása tényleg úgy történt, hogy az összehívó királyi kézirat csupán a hivatalos lapban közöltetett. Ez a precedens 1867-ből idős. Andrássy Gyula gróf miniszterelnökségének idejéből való.

Minthogy azonban az azóta lefolyt félszázad alatt a delegációk egybehívása az országgyűlés mindkét házában minden esetben kihirdettetett, a kormány ettől a gyakorlattól eltérni ezuttal sem óhajt.

A király Budapesten.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Végleges megállapodások szerint a király november 4-ikén érkezik Budapestre. Ebből az alkalomból a szociálisták nagy tüntető felvonulást akarnak rendezni az általános választói jog érdekében a király megérkezésekor. Ha ezt a rendőrség nem engedi meg, akkor azon az utvonalon, amelyen a király bevonul, tüntető sétát rendeznek.

A hercegprimás lemondása.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Rómából sürgönyzik, Vaszary Kolozs biboros hercegprimás a Vatikánhoz kérvényt nyújtott be, amelyben magas korára való hivatkozással bejelenti a hercegprimási méltóságról való lemondását. Rómában a hercegprimás lemondása ügyében még nem indították meg az érdemleges tárgyalásokat, mert vissza akarják vonatni Vaszaryval a lemondást. A bécsi nunciust meg is bízták, hogy a hercegprimással ez irányban tárgyaljon.

Csernoch János biboros.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Rómából sürgönyzik, a Samassa János halálával megüresedett biborosi méltóságra a pápa Cser-

noch János kalocsai érseket fogja ki nevezni.

A pozsonyi egyetem elnevezése.

Budapest okt. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) A kultuszminiszter előterjesztést tett a királynak, hogy engedje meg, hogy a pozsonyi egyetem Erzsébet-egyetemnek neveztesse.

A török belügyminiszter balesete.

Budapest okt. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a török belügyminiszter tegnap mikor egy hajóra szállt, a hajóhídról leesett és mindkét lábát eltörte.

TŐZSDE.

(Arak 50 kilogrammonkint.)

Buza (októberre)	11:11
Buza (áprilisra)	11:91
Rozs (októberre)	10:94
Rozs (áprilisra)	10:57
Zab (októberre)	11:91
Zab áprilisra)	11:35
Tengeri (májusra)	8:05

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Jegyzői pályára készülő gyakoronok

azonnali belépésre alkalmazást nyer. — Javadalmazása évi 600 korona.

Klári, 1912 október hó 22.

Szabados Károly,
jegyző.

1212—21

Zsombolyai járás főszolgabirájától.

7981—1912. szám.

1205—3.2

Pályázati hirdetmény.

A tóbai körjegyzőségénél 1000 korona évi fizetés, 200 korona lakbér és 4 méter tűzifa javadalmazással rendszeresített segédjegyzői állás lemondás folytán megüresedvén, ezen állásra pályázat hirdettetik.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy minősítésüket, eddigi szolgálataikat és nyelvismeretüket kiténtető okmányokkal szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi november hó 12-én délután 5 óráig nyujtsák be, mert a később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

A választási határidőt a pályázat lejárta után fogom kitűzni.

Zsombolya, 1912. évi október hó 21-én.

Fóris, főszolgabiró.

Óbesenyő községétől.

1797—1912. szám.

1211—2.1

Árlejtési hirdetmény.

Óbesenyő község előljárósága közhirrre teszi, hogy a község képviselőtestületének 40. sz. alatt s a vármegye törvényhatóságának jóváhagyott határozatával a község ház átalakítását határozta el, miért is felhívjuk az építkezési vállalkozókat, hogy ezen 14265 koronában megállapított előirányzati összegű munkálatok elvállalására zárt ajánlataikat f. évi november hó 13-ig a község előljáróságánál adják be.

Később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szöbéli árlejtés a község házán 1912. évi november hó 14-ikén fog megtartatni.

A vonatkozó költségvetés és tervek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekinthezők.

Óbesenyő, 1912. évi október hó 17-én.

Az előljáróság.

Van szerencsém értesíteni a helybeli és vidéki tisztelt vevőmet, hogy a

Városi virágcsarnoknak magánkézbe történt átadása folytán a mindszei élő- és száraz műkoszorúk, sircsokrok, sirdiszítések, gyönyörű cserepes chrysantheumok

Bajza-utca 8. szám (Amerika városrész) városi kertészetben **rendelhetők meg.**

További szives pártfogást kér
OLÁH GÁBOR városi kertész.
Telefonszám 309. Telefonszám 309.
1200-62

Két szobából álló butorozott garçon lakás külön bejárattal kiadó
Deák Ferenc-utca 7. sz. alatt.

Uj rendszerű szabadalmazott álló és függőszelhető Carbid-lámpák

gyönyörű fényvel, megtekinthetők, illetve megrendelhetők:

FONYÓ SOMA világítási vállalatnál
Szegeden. 1206-11

Fölbérbeadási hirdetés.

A nagybecskereki állami elemi iskola gondnoksága a következő föld bérbeadására nyilvános árverést hirdet:

A **gradnlicai negyedben** fekvő 10 hold és 963 négyszögöl szántóföldre.

A bérbeadási időtartam 6 év.

Bánatpénz 300 korona.

Az árverés **1912. évi október hó 26. án délután 4 órakor** tartatik meg a nagybecskereki központi iskola helyiségében. Írásbeli ajánlatok az árverés megkezdéséig alulírt gondnok címére küldendők.

Az árverési feltételek vagy bővebb felvilágosítások alulírott iskolai gondnoknál szerezhetők be.

Kelt Nagybecskereken, 1912. évi október 21.-én.

1191-3.3 **Mayer Rezső,** iskolai gondnok.

Bánlakai járás főszolgabirójától.
177-1912. szám. 1202-2.1

Pályázati hirdetés

Torontalmegye bánlakai járásához tartozó **istvánvölgyi körorvosi állásra** ezenel pályázatot hirdetek.

Ezen körhöz tartoznak Istvánvölgy, Györgyháza, Szécsénfalva, Olécz és Ujfalu községek. Székhelye: Istvánvölgy.

A javadalmazása: 1600 kor. évi fizetés és az 1908. évi XXXVIII. t.-e. 15. §-a értelmében 5-öd éves korpótlék, természetbeni lakás és a megállapítandó fuvarátalány.

Az egészségügyi körben 6 uradalom van, melyektől a körorvos fix járandóságra számíthat.

Felhívom az ezen állásra pályázni óhajtó orvostudorokat, hogy pályázati kérvényüket s törvényes képesítésüket, valamint eddigi működésüket igazoló okmányaikat hozzám f. évi november hó 20-ig terjesszék be.

A választást később meghatározandó időben fogom megtartani.

Bánlak, 1912 október hó 17.

Dr. Ürményi, főszolgabíró.

Hirdetés.

1204-32

Felhivatnak mindazon hitelezők, kiknek a bégafoi kisbirtokosok kenderkikészítő gyár mint szövetkezettel szemben valami követelésük van, hogy eme követelésüket jelen hirdetés harmadszori közzétételétől számított 6 hónapon belül érvényesítsék.

Bégafo, 1912. október hó 19-én.

Kisbirtokosok kenderkikészítő gyára mint szövetkezet felszámolás alatt.

Parfümeria.

A legfinomabb bel- és külföldi illatszerek lbolya és gyöngyvirág parfüme. dekája 60 f.

Treffle, róza, Opoponax, Chypre, reseda, széna, pacsuli illat, dekája 60 fillér.

Ideal, Vera Violetta, Princessia, Rose de France, Crab-Apple stb., dekája 1 kor.

Finom szobailat, dekája 8 fillér, üvegje 1 korona és 1 korona 50 fillér.

Kölni víz, literje 4 kor., üvegje 1, 2, 3 kor.

Doboz és üvegekben az összes divatos francia s egyéb parfümök.

Finom toilleite szappanok, puderek és arckrémek.

Fogkefék, fogpépek és szájjvizek, fésűk, hajkefék, tükrök, hajfestékek és hajbetétek

Finom angol creppe méterje 60 fillér.

Hajápolási s egyéb toilleite cikkek nagy választékban jutányosan kaphatók

Kovács Sándor drogériájában Nagybecskerek.

Telefonszám 43. 1179-11.1 Telefonszám 43.

Eladó

egy uri hintó
egy Eszterházy kocsi
egy szánkó
50 öl fűzfa

Váraljai-utca 23. sz. alatt.

121-31

Irodista

aki a magyar és német nyelvben teljes jártassággal és kiváló szép írással bír, írógépen gyorsan és pontosan dolgozni tud, a kisebb levelezések végzéséhez, valamint a könyvvitelnél is használható, **azonnali belépéssel tartós állást keres.**

Megkeresések **Sz. J. Poste restante Nagybecskerek** cím alatt kéretnek.

1203-x3

Virágkereskedés.

Miután a nagybecskereki Városi virágüzlet vétel után tulajdonomba ment át, van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

élő- és művirágkoszorúk, szép cserepes virágok, valamint izléses alkalmi csokrok a legolcsóbb árban kaphatók

Kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását, kiváló tisztelettel

FISCHER TERUS virágkereskedő, állami iskola épület, Pénzügyi palotával szemben.

1208-92

Semmi sem pótolhatja a Bendalin

legjobb, folyékony kályhaezüstfestéket

Nem pattan le vörösré izzott kályharól sem, hanem kihülésük után ismét szép ezüstfényű marad.

■ Nem robban! ■
Használatban rendkívül kiadós.

Kapható: Prandell Rezső és Deutsch Márton fűszerkereskedésében Nagybecskereken

Egyedüli gyárosok:
Geörg Benda Lutz-Werke

bronzfestékgyár, Wien, Traismauer N.-O. Prag.

1172-202

Bendalin
a legjobb kémkompozitív minden elképzelhető tárgy mázolására.
Állandóan tartós izzó forróvágnak, valamint nedveségnek ellenálló ezüstfesték.

Órajavitások három évi jótállás mellett

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy helyben a Hunyadi-utcában 22 év óta fennálló **Grünzweig H. cég** ékszerüzletét megvettem és azt

Grünzweig H. utóda

Schwáb Albert

törv. bej. cég alatt tovább vezetem.

Dus raktárt tartok mindenféle ékszerek és órákban a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

A n. é. közönség szives pártfogását kérve kiváló tisztelettel

Grünzweig H. utóda

SCHWÁB ALBERT, órás és ékszerész NAGYBECSKEREK.

Órajavitások három évi jótállás mellett
905 30.25

Vegyen a fiának egy

kötött öltönyt!

elegáns tartós és higienikus.

!! Aki egyszer próbálta, többé mást nem vesz. !!

Ugyszintén fiu és leány **Sweater** mindenféle szín- és nagyságban.

35-48.30

Wehner György

férfi és női divatáru cég, Nagybecskerek.